

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra řízení

Teze bakalářské práce

Vliv pandemie Covid-19 na vzdělávání studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Vypracovala: Miriana Zec

Vedoucí práce: Ing. Markéta Kocourková, Ph.D.

České Budějovice

2023

Klíčová slova: vysokoškolské studium, Covid-19, online výuka, dopady, studijní zátěž

Anotace:

Bakalářská práce se zabývá dopadem pandemie Covid-19 na vzdělávání studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a hodnotí její dopady, zejména s ohledem na přechod na distanční studium a adaptaci na pandemické prostředí očima studentů a vysokoškolských pedagogů. Cílem práce je zhodnotit dopady Covid-19 na vzdělávání studentů a navrhnout možné změny, které by mohly vést k zefektivnění vzdělávacího procesu. Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část představuje vysokoškolské vzdělávání a její charakteristiku spolu s popisem pandemie Covid-19 ve vztahu ke vzdělávání na vysokých školách. Praktickou část tvoří výzkum, který pomocí dotazníkového šetření zjišťuje, jaké dopady nejvíce vnímali studenti a vyučující na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích při adaptaci na pandemické prostředí během online výuky.

Úvod a přehled literatury

V novodobé historii jsme nezažili situaci, jakou bylo uzavření vysokých škol v roce 2020 způsobené pandemií Covid-19. Toto výrazné přerušení vzdělávání má dodnes dopady na studenty a vyučující po celém světě (Ebner, a další, 2020). Po zasažení celosvětové epidemie pandemie Covid-19, která se rozšířila velmi rychle a zasáhla téměř všechny země po celém světě, se vytvořil vysoký tlak na společnost a vysokoškolské instituce nebyly výjimkou a musely se přizpůsobit novým podmínkám (Stankovska, Memedi, & Pandilovska, 2022). Situace v důsledku pandemie Covid-19 přinesla nové výzvy, se kterými se musely vypořádat společnosti po celém světě.

Studium vysoké školy a její začátky jsou pro velkou většinu jedna z velkých, a především nových a neznámých etap ve studentském životě. V porovnání se studiem na středních a základních školách mají vysoké školy zcela odlišný systém vzdělávání. Jedním z hlavních pilířů vysokých škol je studentská samostatnost, kde student dohlíží na své závazky ke studiu sám. Student tedy nad sebou nemá žádný stálý dohled a veškeré povinnosti si hlídá sám.

Dnes se nemluví pouze o vysokém školství, ale přesněji tedy o terciárním vzdělávání (Prudký, Pabian, & Šima, 2010). Terciárním vzděláváním rozumíme souhrn veškerých standardních vzdělávání, které navazují na dosažené střední vzdělání studentů, bez kterého se student neobejde, aby mohla jeho cesta vést k získání vyššího stupně vzdělání (Koucký, 2009). V současnosti existuje v České republice podle posledních dostupných údajů k roku 2022 celkem 58 vysokých škol, z toho jich je 26 veřejných, 30 soukromých a 2 státní (MŠMT, 2023) a ve všech formách studia studuje přes 300 tisíc studentů (ČSÚ, 2022).

Největší změnou v porovnání s dřívější dobou je určitá transformace do masového systému vzdělání, což je zjednodušeně řečeno nárůst počtu studujících (Prudký, Pabian, & Šima, 2010). Vzniklá masovost studentů je spjata s důsledkem toho, že jsou na vysokých školách rostoucí počty uchazečů i přijatých studentů, kdy jsou ve výsledku poté přeplněné posluchárny a kvalita výuky je nižší, než je její očekávání.

Studijní neúspěšnost, nebo také někdy nazýváno termínem studijní úmrtnost, rozumíme určité zastoupení všech neúspěšných ukončení studia k jejich počtu studujících (Mouralová & Tomášková, 2007). Tímto determinantem úspěchu a neúspěchu na vysokých školách se zabývají badatelé již celá desetiletí (Kubíková, Boháčová, Pavelková, & Štech, 2021). Pokud má však student nízkou studijní motivaci, může souviset také s tím, že po výběru vysoké školy, nebyla naplněna studentova očekávání od studia, nebo že si vybral a studoval obor, který nebyl jeho preferovanou volbou. Obecným důvodem, proč studenti nejsou na vysokých školách úspěšní je ten, že až polovina studentů si špatně zvolí vysokou školu (Fučík & Slepíčková, 2014).

Dne 1. března roku 2020 se poprvé objevily první případy nákazy Covidu-19 v České republice. Pár dní na to se dne 10. března 2020 vydalo mimořádné opatření, které bylo vydáno Ministerstvem zdravotnictví (č. MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN), které mělo zabránit v osobní přítomnosti studentů na vysokých školách podle zákona č. 111/1998 Sb. Vydáním tohoto nevídaného kroku se před celým českým školstvím objevilo množství otázek a výzev, jak bude probíhat výuka na dálku a jak bude fungovat vzdělávání studentů (Fritzová, 2020).

„České školství prošlo obrovskou a neočekávanou změnou. Ze dne na den se muselo transformovat z běžné prezenční výuky na výuky distanční. To s sebou přineslo mnoho komplikací a starostí, ale možná také radostí. Každý, kdo se nějakým, způsobem podílí na vzdělávání, tuto změnu pocítil.“ (Frombergerová, 2020, str. 221). Tato mimořádná situace

se v České republice stala jedinečnou především díky rychlé reakci rozhodovacích orgánů, které zavedly přísná opatření již během prvních dvou týdnů pandemie s tím, že i tyto informace, které byly všude v médiích, přinesly s sebou velice stresující a traumatizující období pro všechny věkové skupiny (Trnka & Lorencova, 2020).

Distanční vzdělávání neznamena pouhý přesun vzdělávacích materiálů, jde především o to, že přednášející musí organizovat obsah výuky podle nového způsobu vyučování tak, aby studenti zůstali stále motivovaní a necítili izolaci a osamocení v procesu učení (Aristovník, Keržič, Ravšelj, Tomaževič, & Umek, 2020). Tento přechod představoval výzvu pro akademické pracovníky, z nichž mnozí potřebovali vyšší úroveň technologických znalostí a kompetencí, než měli doposud. Rovněž pro studenty, kteří trpěli pocitem izolace, protože nemohli komunikovat se svými spolužáky a poznávat okolí kampusu. Pro nové studenty to byla opět jedna z velkých změn na prostředí, které nezažili a nemohli navštěvovat hodiny osobně (Marek, Chew, & Wu, 2021).

Termínem distanční či online výuka chápeme koncept vzdělávání, ve kterém jsou učitelé a studenti fyzicky odděleni a využívají různá multimédia (Bajtoš, Honzíková, & Bajtoš, 2020). K tvorbě e-learningových kurzů se využívá nejvíce otevřený software Moodle, který je v současnosti využíván většinou vysokých škol (Fritzová, 2020). Vzhledem k tak náhlému vzniku pandemie Covid-19 většina učitelů na fakultách a univerzitách čelila problémům, které začínaly především v nedostatečné zkušenosti s online výukou, technologickými znalostmi a také včasné přípravě nebo podpoře ze strany týmů vzdělávacích technologií (Bao, 2020).

Učitelé byli hned vedle studentů ti, kteří se také museli naorientovat na distanční výuku téměř ze dne na den. Nepřipravenost bez předchozích zkušeností či zatíženost z domácího prostředí, kde se musejí starat i o své děti, které přešli do stejného vzdělávacího systému, byl obtížný a stresující i pro ně (Rokos & Vančura, 2020).

V současné době je velice důležitým faktorem a významným tématem vzdělávání dospělých, které především v dnešní moderní společnosti nabývá na stále větší důraz. Toto vzdělávání se stává klíčovým činitelem ekonomického růstu, který ovlivňuje konkurenceschopnost na trhu práce. Zejména z tohoto důvodu je pro mnoho lidí důležité vzdělávání, a především vzdělávání dospělých, které se stává nejen trendem, ale především nutností v současné době (Zormanová, 2017). Činnosti pedagogů na vysokých školách jsou právě těmi, které vyžadují profesionalitu, pokud se bavíme o termínu vysokoškolského učitele. Však k tomu, aby se udržel tento vzdělávací standard vysokých škol, je potřeba, aby v nových generacích vysokoškolských učitelů nechyběly pedagogické znalosti, a to i v rámci moderní technologie (Vašutová, 2005). Digitální technologie jsou v dnešní době součástí téměř každé lidské činnosti, a proto není divu, že se mu neubrání ani samotné terciární vzdělávání (Staudková, 2015). Vývoj v oblasti těchto aplikací a programů jde velmi rychle dopředu, a proto se doporučuje průběžně sledovat nejnovější trendy a poté si vybrat tu, která vyhovuje nejvíce (Langer, 2016).

Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit dopady pandemie Covid-19 na vzdělávání studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a navrhnout případné změny, které by vedly k zefektivnění vzdělávacího procesu. Tato práce zkoumá pohled studentů a dopady pandemie Covid-19 na jejich studium. V rámci výzkumu je zde zohledněn i pohled vyučujících.

Metodika

V rámci této bakalářské práce byla jako první zpracována teoretická část, která byla vypracovaná na základě nastudování odborné literatury. Teoretická část nejdříve popisuje charakteristiku vysokých škol a jejich studentů a co vede k neúspěšnosti studentů na vysokých školách. Zabývá se také dopady pandemie Covid-19 na terciární vzdělávání a adaptaci vysokých škol při online výuce. V neposlední řadě se také věnuje kapitole, která zdůrazňuje důležitost vzdělávání dospělých v digitálním světě. Veškeré podložené poznatky byly čerpány z české i zahraniční literatury, vědeckých článků a oficiálních statistik.

Praktická část této práce se zabývá vyhodnocením výzkumu, který probíhal mezi studenty a vyučujícími Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Pro vyhodnocení výsledků výzkumu byl využit kvantitativní výzkum pomocí dotazníkového šetření. Výsledky dotazníkového šetření pomohou v tomto výzkumu navrhnout případné změny a doporučení, které by vedly k zefektivnění vzdělávacího procesu v době restrikcí jako byla pandemie Covid-19.

Pro výzkum mezi studenty jsou stanoveny tyto výzkumné otázky:

- **VO1:** Jak se liší studijní výkon studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích během online výuky a výuky prezenční?
- **VO2:** Jaké jsou rozdíly v preferencích studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích ohledně online výuky a prezenční výuky?
- **VO3:** Dokážou si studenti Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích představit kombinaci prezenční a distanční výuky?

Pro výzkum mezi vyučujícími Jihočeské univerzity byly stanoveny tyto výzkumné otázky:

- **VO4:** Jaký vliv měl přechod na online výuku během pandemie Covid-19 na pedagogické dovednosti a schopnosti vyučujících Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, kteří neměli dostatečnou přípravu na distanční výuku?
- **VO5:** Jaký vliv měla nedostatečná dostupnost vzdělávacích kurzů na kvalitu distanční výuky na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích během pandemie Covid-19?
- **VO6:** Jaké byly největší výzvy a překážky vyučujících v přechodu z tradiční výuky na online výuku během pandemie Covid-19?

K tomuto průzkumu byl použit kvantitativní přístup, konkrétně metoda dotazníkového šetření. Jedním z přístupů k popisu dotazníkového šetření je podle Chrásy (2016), že dotazník je souborem otázek, které jsou pečlivě formulovány a uspořádány do promyšlené posloupnosti, a na které respondent písemně odpovídá. Právě podle něj může být tento postup výzkumu efektivní zejména při zkoumání názorů studentů vysokých škol.

Dotazníky byly realizovány pomocí internetové platformy Survio.cz. Byly distribuovány mezi studenty a vyučující Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích prostřednictvím sociálních sítí nebo školního e-mailu. Dotazník pro studenty obsahoval celkově 16 otázek, zatímco dotazník pro vyučující zahrnoval 17 otázek. Oba dotazníky obsahovaly podobné typy otázek, jako jsou uzavřené a otevřené otázky nebo otázky škálové. Dotazníky byly přístupné skrze webový odkaz nebo poskytnutý QR kód. Celkem bylo nasbíráno 223 odpovědí od studentů a 92 odpovědí od vyučujících Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Výsledky a diskuse

Průzkum bakalářské práce je rozdělen na dvě části, které se liší výzkumnou skupinou. V první části se zaměříme na studenty, ve druhé části na vyučující. Výsledky této práce mohou být cenným nástrojem pro univerzitu v krizových situacích jako byla pandemie Covid-19. Mohou sloužit jako podklad pro plánování a implementaci opatření, která by minimalizovala negativní dopady pandemie na studenty a vyučující.

Po příchodu pandemie Covid-19 i do České republiky se mnohé pro všechny změnilo. Nešlo pouze o bezprecedentní zdravotní a socioekonomickou krizi, ale v jejím průběhu bylo zasaženo několik sektorů, včetně sektoru terciárního vzdělávání po celém světě. Tato krize má stále vliv na naši společnost, a bude mít dopad i v budoucnosti (IAU, 2020). Pandemie Covid-19 ovlivnila významným způsobem vzdělávání po celém světě, a to především z důvodu nuceného uzavření škol a následného přechodu na distanční výuku (Kohout, a další, 2021).

V průzkumu byla položena otázka, zda si respondenti dokážou představit, že některé prvky, které byly využívány během online výuky, by mohly být implementovány i do běžné výuky na jejich fakultě. Z výsledků plyne, že 127 studentů (57 %) odpovědělo kladně a 96 studentů (43 %) s touto otázkou nesouhlasili. Tyto výsledky naznačují, že někteří studenti vidí v online výuce potenciál a inovaci, která by mohla být využita i v budoucí běžné výuce. Je důležité pečlivě zvážit, které prvky by se mohly úspěšně přenést a jakým způsobem by mohly být realizovány s ohledem na zachování interakce a kontaktu mezi studenty a vyučujícími. Nejčastěji tato odpověď pocházela od studentů, kteří studují Zdravotně sociální fakultu, Fakultu zemědělskou a technologickou a v neposlední řadě Přírodovědeckou fakultu. Podle našich výsledků výzkumu by studenti nejvíce ocenili nahrávání přednášek a seminářů, což by jim umožnilo například zúčastnit se výuky i v případě, kdy jsou vyučující nemocní a není možné výuku realizovat prezenčně a nebylo by nutné ji rušit. Studenti rovněž vyjádřili, že by ocenili možnost online výuky u předmětů, které jsou založeny na klasickém monologickém výkladu a není vyžadováno aktivní zapojení studentů. Tyto prvky online výuky by ocenili i studenti kombinované formy studia, kde by tato forma mohla být aplikována na většinu předmětů. Z výsledků našeho výzkumu plyne, že kombinace online výuky a výuky prezenční je ze strany studentů vítaná.

Výzkum také zjišťoval preference studentů jednotlivých fakult Jihočeské univerzity v rámci online prostředí. Z odpovědí nám vyplývá, že 84 dotázaných studentů (38 %) online výuku nepocítují jako ideální, zatímco 57 studentů (26 %) jí dává spíše přednost a 25 studentů (11 %) jí hodnotí pozitivně. U 27 studentů (12 %) nebylo jasné, jak jim tato forma výuky vyhovovala, zatímco 30 studentů (13 %) odpovědělo, že jim toto prostředí nevyhovuje. V průzkumu provedeném na vysokých školách v Jemenu (Al-Baadani & Abbas, 2020) byla zmíněna možnost zavedení tzv. hybridního vzdělávacího systému, kterou studenti vnímali jako spíše vhodnou. V tomto smyslu by se některé instituce mohly zamyslet nad tím, zda hybridní vzdělávání není budoucností vysokých škol (Al-Baadani & Abbas, 2020). I z našeho výzkumu plyne, že by studenti tuto možnost hybridního vzdělávání uvítali.

Dotázaní studenti ve svých odpovědích uváděli, že nevnímají rozdíl ve svých studijních výsledcích v závislosti na formě výuce. To znamená, že online výuka neměla výrazný dopad na studijní výsledky studentů, což potvrdilo celkově 47 % dotázaných studentů. Zatímco někteří studenti zaznamenali zhoršení svých studijních výsledků (26 %), jiní naopak vykazovali zlepšení (27 %). Je třeba zdůraznit, že každý student je jedinečný a může na změny výuky reagovat různě.

Výsledky našeho výzkumu naznačují, že studenti hodnotí znalost vyučujících v oblasti informačních a komunikačních technologií jako průměrnou až nadprůměrnou, což je náznakem

toho, že se vyučující snažili co nejvíce, aby výuka byla efektivní a kvalitní bez ohledu na formu výuky. Nicméně stále existuje prostor pro zlepšení, které by prospělo všem vyučujícím, aby se mohli bez problémů orientovat v různých platformách a uměli využívat technologie pro vzdělávání na dálku. I když to na první pohled vypadá, že situace s pandemií Covid-19 byla pouze dočasným stavem, vyučující považují tuto situaci za jedinečnou příležitost ve vzdělávání pro dospělé (Jović, Neuwirth, & Mukherji-Ratnam, 2021).

Ačkoli 36 vyučujících (39 %) uvádí, že během online výuky neměli dostatek znalostí a praxe v oblasti informačních a komunikačních technologií, 56 vyučujících (61 %) se s tímto problémem nesetkala. I přestože byl výzkumný vzorek respondentů poměrně malý, tato odpověď ukazuje na to, že vzdělávací instituce mohou poskytnout více podpory vyučujícím, kteří cítí nedostatek znalostí a dovedností v této oblasti, aby se mohli efektivně přizpůsobit online výuce. Během průběhu online výuky, se tento nedostatek projevil nejvíce zejména u tří věkových kategorií. Jako prvními byli ti ve věkových kategoriích 45 až 49 let, kde se tento nedostatek nejvíce projevil u mužů. Další věkovou kategorií, kde byli muži více postiženi v oblasti IKT, byla kategorie 35 až 39 let. A poslední nejvíce hlasovanou kategorií byla věková kategorie 65+ let, kde se na tomto tvrzení nejvíce shodly ženy.

Mnoho vyučujících zmiňovalo, že nebylo seznámeno s programy, které měli používat při výuce, neuměli řešit technické problémy, nebo když měli samotní studenti problémy s připojením, nedokázali jim poskytnout pomoc, protože jim samotným chyběly dostatečné znalosti v této oblasti. Jako první se vyjádřila vyučující ze Zdravotně sociální fakulty, která uvedla, že *„Neznala jsem online platformu, přes kterou se učilo, neznala jsem žádné online nástroje, které by mohly být zařazeny do výuky, neznala jsem žádnou metodiku (ani didaktiku), jak učit online.“*

Výsledky výzkumu mezi vyučujícími nám především ukázali, že online výuka pro ně byla náročná z hlediska přípravy a vedla k více komunikačním šumům. Náročná příprava byla především v tom, že vyučující nevěděli, jak udělat výuku interaktivnější. Navíc digitalizace veškerého materiálu pro ně byla technicky i časově velice náročná. Výzkum také naznačil, že kombinace online výuky z domova a distanční výuky dětí vyučujících byla také velice náročnou etapou v celém procesu online výuky během pandemie Covid-19. I tento problém, kdy se v domácnosti sešlo více lidí pracujících nebo studujících na dálku, byl projeven jako překážka ve studiu u studentů. Nedostatečná technologická kompatibilita a názory, že vyučující vnímají online výuku jako náročnější než tradiční výuku, bylo také zmíněno v průzkumné studii na překážky pro dosažení kvality distančního vzdělávání během pandemie Covid-19 (Lassoued, Alhendawi, & Bashitialshaaer, 2020).

Výzkum zkoumal také postoj vyučujících k distanční výuce. Celkem 54 % vyučujících vyjádřilo názor, že distanční výuka by měla být využívána pouze v nevyhnutelných případech. To může naznačovat to, že vyučující neměli s distanční výukou příliš dobré zkušenosti nebo k ní nejsou příliš nakloněni. Na druhé straně 32 % vyučujících by uvítalo online výuku jako doplněk k výuce prezenční. Dotázanými vyučujícími byl projeven názor, že distanční výuka má potenciál být vhodnou kombinací k výuce prezenční. Někteří považují tuto zkušenost jako skvělou příležitost k přípravě pro budoucí vzdělávání. Krizová situace, kterou byla pandemie Covid-19 ukázala na skutečnost, že pro distanční výuku je zapotřebí zavést odlišnou pedagogiku. Tato zkušenost by mohla vést k větší inovativnosti vyučujících v oblasti výuky a způsobů poskytování vzdělávání.

Navrhovaná doporučení k zefektivnění vzdělávacího procesu:

1. **Zvýšení odborné přípravy a podpory vyučujících v rozvoji digitálních dovedností,** aby mohli efektivněji využívat moderní technologie v online výuce. Zahrnovalo by to určité školení v oblasti používání nových technologií a vzdělávacích materiálů, poskytování návodů a podpory pro tvorbu interaktivních seminářů, které zohledňují online prostředí. Šlo by také o získání znalostí ve využívání vzdělávacích platforem a aplikací uskutečňované přes videohovory. Současně by měl být zdůrazněn význam této odborné přípravy v oblasti rychlého vývoje umělé inteligence, kde se v této oblasti musí vyučující rychle adaptovat. Tato příprava by mohla být užitečná například v tom, že by vyučující dokázali rozeznat, zda jejich studenti využívají umělou inteligenci ke zpracování seminárních prací a podobně. Dále by se mohlo jednat o nabídku kurzů a workshopů pro vyučující, aby zlepšili své pedagogické dovednosti a získali nové nápady pro online výuku.
2. **Zavedení protokolu o online výuce,** který by sloužil jako referenční dokument pro vyučující a studenty a definoval by běžné postupy pro online výuku. Protokol by měl obsahovat, jak vytvořit interaktivní vzdělávací materiály, zajištění komunikace v online prostředí a zajištění kvality online výuky. Dále také pokyny pro technickou podporu v případě technických problémů v online prostředí. Tento protokol by mohl být pravidelně aktualizován na základě zpětné vazby vyučujících a studentů a byl by dostupný na webových stránkách Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.
3. **Případný rozvoj hybridního vzdělávání,** který by umožnil studentům i vyučujícím flexibilitu a zároveň jim poskytl interakci s vyučujícími a ostatními studenty.
4. **Zlepšení komunikace mezi studenty a vyučujícími během online výuky.** Zřízení pravidelných konzultačních hodin pro studenty, kteří by měli možnost diskutovat se svými vyučujícími o problémech, které se týkají daného předmětu a o otázkách, které by směřovaly k výuce.
5. **Zlepšení kvality technického vybavení a infrastruktury pro online výuku,** kde by bylo možné investovat do lepšího technického vybavení a infrastruktury pro online výuku, aby se daly minimalizovat technické problémy, které by zajistily co nejvyšší kvalitu výuky.
6. **Zajištění podpory a financování pro akademické pracovníky.** To by mohlo zahrnovat účasti na kurzech, seminářích a konferencích a podporu výměny nápadů mezi akademiky. Toto doporučení by mohlo být zabezpečeno prostřednictvím nastavení speciálního fondu ze státních prostředků pro rozvoj a podporu akademických pracovníků. Současně by mohla být zvýšená informovanost akademických pracovníků o dostupných grantech a finančních možnostech pro rozvoj jejich kariéry.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala problematikou dopadů pandemie Covid-19 na vzdělávání studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Celá práce byla rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část měla za úkol srozumitelně vysvětlit problematiku pandemie Covid-19 a její přechod k distanční výuce na vysokých školách. V praktické části byl nejprve popsán průběh výzkumu, následně byly prezentovány výsledky a jejich interpretace a následovala samotná diskuse. Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit dopady pandemie Covid-19 na vzdělávání studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a navrhnout případné změny, které povedou k zefektivnění vzdělávacího procesu.

Pro naplnění cíle bakalářské práce bylo stanoveno několik výzkumných otázek, které byly prozkoumány mezi studenty a vyučujícími. Data byla získána kvantitativní metodou pomocí dotazníkového šetření. První výzkumnou otázkou bylo zjištění rozdílu ve studijním výkonu studentů Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích mezi online a prezenční výukou. Z analýzy získaných dat nám vyplynulo, že studenti vnímají obě formy výuky jako stejně efektivní pro dosažení studijních cílů, tj. studenti nezaznamenali rozdíl ve studijních výsledcích v ohledu na formě výuky. Další otázkou bylo zjištění preferencí studentů vzhledem k online a prezenční výuce. Výsledky ukázaly, že studenti upřednostňují spíše prezenční výuku, avšak zároveň by uvítali některé prvky online výuky v prezenční formě. Poslední výzkumnou otázkou ve výzkumu mezi studenty bylo zjištění, zda si studenti dokážou představit kombinaci prezenční a distanční výuky. Odpověď nám vyplývá již z přechozí výpovědi, kde nám naše analýza ukázala, že distanční výuka je z pohledu studentů vhodnou alternativou ke standardní prezenční výuce. Tyto zjištění jsou velmi užitečná pro případné plánování výuky do budoucna.

Pro analýzu dat mezi vyučujícími byly rovněž stanoveny výzkumné otázky. Naše analýza dat ukázala, že většina vyučujících tento přechod zvládla, ale někteří měli potíže s nedostatečnými zkušenostmi a používanými platformami. Druhá výzkumná otázka se zaměřila na vliv nedostatečné dostupnosti vzdělávacích kurzů na kvalitu distanční výuky. Podle některých vyučujících byla podpora dostatečná, ovšem se zde objevily názory a návrhy, aby se více investovalo do odborného rozvoje v oblasti distanční výuky. Poslední výzkumná otázka se týkala největších výzev a překážek vyučujících v přechodu z tradiční výuky na online výuku během pandemie. Z našich výsledků vyplývá, že největšími výzvami byla nedostatečná zkušenost při práci s online platformami společně s problémem, jak vytvořit výuku interaktivní. Digitalizace materiálů a výuka z domova byly dalšími výzvami, se kterými se potýkali vyučující během distančního vzdělávání.

Jako přínos této práce považuji prozkoumání problematiky spojené s přechodem na online výuku z pohledu studentů i vyučujících. Dále se práce zaměřovala na navržení změn a doporučení, které mohou být užitečné pro budoucí účely univerzity. I když jsou vysoké školy nyní otevřené, téma hybridního vzdělávání je stále aktuální a vzhledem k dopadům, které může online výuka přinést, je stále důležité. Práce tak přináší ucelený pohled na téma online výuky a její výhody a omezení, které mohou být přínosné pro další vývoj vzdělávání. Vzhledem k rychlému vývoji technologií je důležité hledat nové způsoby, jak využít moderní technologie ve vzdělávání a rozšířená realita může být jedním z klíčových nástrojů. Vzdělávání pomocí rozšířené reality má potenciál přinést nové možnosti pro efektivní a interaktivní výuku, která může být přínosem pro vzdělávání dospělých. Věřím, že v budoucnosti bude právě rozšířená realita součástí transformace vzdělávání.

Seznam literatury použité v tezích

Plný seznam použité literatury je uveden v textu bakalářské/diplomové práce

- Al-Baadani, A., & Abbas, M. (2020). The Impact of Coronavirus (COVID19) Pandemic on Higher Education Institutions (HEIs) in Yemen: Challenges and Recommendations for the Future. *European Journal of Education Studies*(7). doi:10.46827/ejes.v7i7.3152
- Aristovnik, A., Keržič, D., Ravšelj, D., Tomaževič, N., & Umek, L. (2020). Impacts of the COVID-19 Pandemic on Life of Higher Education Students: A Global Perspective. *Sustainability*, 12(8438). doi:10.3390/su12208438
- Bajtoš, J., Honzík, J., & Bajtoš, M. (2020). Hrozby plagiátorstva počas dištančného štúdia v období pandémie covid-19. *Inovace a technologie ve vzdělávání*, 3(1), stránky 82-87.
- Bao, W. (2020). COVID-19 and online teaching in higher education: A case study of Peking University. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2, stránky 113-115. doi:10.1002/hbe2.191

- ČSÚ. (31. 8 2022). *Ohlédnutí za školním rokem 2021/22*. Načteno z Český statistický úřad: https://www.czso.cz/csu/czso/prezentace_a_tiskove_konference_vzdelavani
- Ebner, M., Schön, S., Braun, C., Ebner, M., Grigoriadis, Y., Haas, M., . . . Taraghi, B. (2020). COVID-19 Epidemic as E-Learning Boost? Chronological Development and Effects at an Austrian University against the Background of the Concept of "E-Learning Readiness". *Future Internet*, 12(6), str. 94. doi:10.3390/fi12060094
- Fritzová, M. (2020). Kvalita distanční výuky na katedrách a ústavech historie v době covid-19. *Pedagogická orientace*, 30(2), stránky 255-265. doi:10.5817/PedOr2020-2-255
- Frombergerová, A. (2020). Distanční vzdělávání v době pandemie pohledem čtyř účastníků vzdělávacího procesu. *Pedagogická orientace*, 30(2), stránky 221-230.
- Fučík, P., & Slepíčková, L. (2014). Studenti, kteří odcházejí: Kvantitativní analýza nedokončených vysokoškolských studií. *Aula*, 22(1), stránky 24-54.
- Chráska, M. (2016). *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu* (2. vyd.). Praha: Grada.
- IAU. (2020). International Association of Universities. *The Impact of Covid-19 on Higher Education Around the World: IAU Global Survey Report*. Načteno z https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/iau_covid19_and_he_survey_report_final_may_2020.pdf
- Jović, S., Neuwirth, L., & Mukherji-Ratnam, R. (2021). Reimagining higher education during and post-COVID-19: Challenges and opportunities. *Journal of Adult and Continuing Education*, 27(2), stránky 141-156. doi:10.1177/1477971420947738
- Kohout, J., Buršíková, D., Frank, J., Lukavský, J., Masopust, P., Motlíková, I., . . . Voltrová, M. (2021). Efektivita distanční výuky během pandemie Covid-19. *Inovace a technologie ve vzdělávání*(2), stránky 4-14.
- Koucký, J. (2009). Kolik máme vysokoškoláků?: Expanze terciárního vzdělávání v ČR ve vývojovém a srovnávacím pohledu. *Aula*, 17(1).
- Kubíková, K., Boháčová, A., Pavelková, I., & Štech, S. (2021). *Příčiny (ne)úspěchu na vysoké škole* (1. vyd.). Praha: Grada.
- Langer, T. (2016). *Moderní lektor: průvodce úspěšného vzdělavatele dospělých*. Praha: Grada.
- Lassoued, Z., Alhendawi, M., & Bashithalshaaer, R. (2020). An Exploratory Study of the Obstacles for Achieving Quality in Distance Learning during the COVID-19 Pandemic. *Education Sciences*, 10(9), str. 232. doi:10.3390/educsci10090232
- Marek, M., Chew, C., & Wu, W.-C. (2021). Teacher Experiences in Converting Classes to Distance Learning in the COVID-19 Pandemic. 19(1). doi:10.4018/IJDET.20210101.0a3
- Mouralová, M., & Tomášková, A. (2007). Studijní neúspěšnost na českých vysokých školách (a důvody, které k ní vedou). *Aula*, 15(1), stránky 16-26.
- MŠMT. (2023). *Přehled vysokých škol v ČR*. Získáno 26. 3 2023, z Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/prehled-vysokych-skol-v-cr-3>
- Prudký, L., Pabian, P., & Šima, K. (2010). *České vysoké školství: na cestě od elitního k univerzálnímu vzdělávání 1989-2009* (1. vyd.). Praha: Grada.
- Rokos, L., & Vančura, M. (2020). Distanční výuka při opatřeních spojených s koronavirovou pandemií - pohled očima učitelů, žáků a jejich rodičů. *Pedagogická orientace*, 30(2), stránky 122-155. doi:10.5817/PedOr2020-2-122
- Stankovska, G., Memedi, I., & Pandilovska, S. (2022). Impact of COVID-19 on Higher Education: Challenges and Opportunities. *BCES Conference Books*, stránky 181-188. Načteno z <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED622717.pdf>
- Staudková, H. (2015). Způsoby využívání digitálních technologií vysokoškolskými studenty. *Pedagogika*, 65(3), stránky 301-313.
- Trnka, R., & Lorencova, R. (2020). Fear, Anger, and Media-Induced Trauma During the Outbreak of COVID-19 in the Czech Republic. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 12(5), stránky 546-549. doi:10.1037/tra0000675
- Vašutová, J. (2005). Pedagogické vzdělávání vysokoškolských učitelů jako aktuální potřeba. *Aula*, 13(3), stránky 73-78.
- Zormanová, L. (2017). *Didaktika dospělých* (1. vyd.). Praha: Grada.

Další bibliografické údaje

Type of thesis: bachelor

Author: Miriana ZEC

Academic Year: 2022/2023

Department: Department of Management, Faculty of Economics, University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Czech Republic

Thesis supervisor: Ing. Markéta KOCOURKOVÁ, Ph.D.

Number of pages: 86

Language of thesis: CZ

Title of Thesis: Impact of the Covid-19 Pandemic on the Education of Students at the University of South Bohemia in České Budějovice

Annotation: The bachelor thesis deals with the impact of the Covid-19 pandemic on the education of students at the University of South Bohemia in České Budějovice and evaluates its effects, especially with regard to the transition to distance learning and adaptation to the university environment through the eyes of students and university teachers. The aim of the thesis is to evaluate the impact of Covid-19 on student's education and to propose possible changes that could lead to a more efficient educational process. At first the thesis describes the characteristics of higher education along with a description of the Covid-19 in relation to education at universities. Afterwards the thesis presents the results of questionnaire survey among the students and teachers to determine the impacts they perceived the most during the transition to the university environment, particularly in relation to the shift to distance learning and adaption to the pandemic conditions.

Key words: university studies, Covid-19, online learning, impacts, study load
